

Çalışma piyasasına giriş

Çalışmak veya iş kurmak ile ilgili haklar farklılık göstermektedir. Bu haklar sahip olduğunuz izne ve İsviçre'ye geliş nedeninize bağlıdır. Her halükarda sosyal güvenlik sistemine kayıtlı olmanız ve vergi ödemeniz gereklidir.

Çalışma izni

Çalışma izni genellikle oturma iznini almanızın ardından verilir.

Normalde İsviçre'de sadece oturma iznine sahip olan kişilerin çalışmasına izin verilir.

Çalışma iznine kimler başvurur? Kişinin çalışma durumuna ve süresine bağlı olarak işveren veya kişinin kendisi tarafından başvuru yapılır.

Oturum izniniz ve haklarınız ile ilgili herhangi bir sorunuz olursa Jura kantonunun Service de la population (SPOP) (Nüfus İdaresi) ve Service de l'économie et de l'emploi (SEE) (Ekonomik İşler ve İstihdam Ofisi) kurumlarına başvurabilirsiniz. Bu kurumlar tarafından henüz İsviçre'de yaşamayan ancak burada çalışmak isteyen kişiler için de danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Bir B (mülteci) kimlik kartınız veya mülteci statülü ya da statüsüz bir F kimlik kartınız varsa çalışmak için özel bir izne ihtiyacınız yoktur. Ancak çalıştığınız sürenin başlangıç ve bitiş tarihi, işverenin tarafından resmi bir form ile kantona bildirilmek zorundadır. Çalıştığınız kantona bunu bildirmesi gereklidir. Bu bildirim ücretsizdir. Buna bildirim prosedürü adı verilmektedir.

Sığınmacı mısınız ve N kimlik belgeniz mi var?

Çalışmak için Service de la population (SPOP) (Nüfus İdaresi) ve Service de l'économie et de l'emploi (SEE) (Ekonomik İşler ve İstihdam Ofisi) kurumlarından izin almanız gereklidir.

İsviçreli misiniz? Veya C kimlik kartınız mı var? Ve bir şirket kurmak mı istiyorsunuz?

İsviçre'de İsviçre vatandaşları ve C kimlik kartına sahip kişiler kendi şirketlerini kurabilir. Bunun için herhangi bir izin alınması gerekli değildir. Standart prosedürleri yürütmeniz gereklidir.

Kantondaki Promotion économique (Ekonomik Kalkınma) kurumu iş kurmak isteyen kişilere danışmanlık ve destek sağlamaktadır.

Başka bir kimlik kartınız var ve bir iş kurmak mı istiyorsunuz?

Diğer kimlik kartlarına sahip kişiler için, kimlik kartına ve oturma iznine göre prosedür değişiklik göstermektedir.

Bunun için Service de la population (SPOP) (Nüfus İdaresi) ile iletişime geçin. Projeniz bu kurum tarafından incelenecek ve sağlam ve uygulanabilir bir proje olup olmadığı değerlendirilecektir. Şirket kurma izinleri bu kurum tarafından verilmektedir.

Kantondaki Promotion économique (Ekonomik Kalkınma) kurumu da iş kurmanız konusunda size destek olabilir ve izin başvuruları için size danışmanlık yapabilir.

Kayıt dışı çalışma

Çalışmak isteyen bir kişinin çalışma iznine sahip olması gereklidir.

Kişinin sosyal güvenlik kurumlarına kayıtlı olması gereklidir. Bu kişi ayrıca gelir vergisini ödemek zorundadır. Bu yapmayan kişiler hakkında dava açılabilir.

Burada kayıt dışı çalışma söz konusudur.

Bir kişi kayıt dışı çalışıyorsa işveren de suç işlemiş olur.

Kayıt dışı çalışan kişiler kaza sigortası kapsamında değildir. Bu kişiler ayrıca zorunlu sosyal sigorta (AHV/yaşlılık aylığı, IV/maluliyet aylığı, annelik ve işsizlik) ödemelerini yapmadıkları için bu konularda herhangi bir hak sahibi de değildir.

İşvereninizi doğru şekilde işe almadığını düşünüyorsanız iletişim formunu kullanarak Service de l'économie et de l'emploi (SEE) (Ekonomik İşler ve İstihdam Ofisi) veya Conseil de prud'hommes (İş Mahkemesi) kurumuna başvurabilirsiniz.

Gençler ve çalışma

Kural olarak 15 yaş ve üzeri gençlerin çalışmasına izin verilmektedir. Daha dar kapsamlı işlerde (örneğin tatil sezonu işlerinde) 13 yaşından itibaren çalışmaya izin verilmektedir. Yetişkinler (ebeveynler ve işverenler), gençlerden çok yoğun bir çalışma düzeni talep etmemeye dikkat etmelidir. 18 yaşını doldurmamış gençlerin çalışması ile ilgili özel düzenlemeler bulunmaktadır. Gençlerin tehlikeli işlerde, gece saatlerinde ve pazar günleri çalışması yasaktır.

İstisna: Genç tarafından alınan mesleki eğitimin bir parçası olan görevler bu kapsama girmez.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/is/calisma-piyasasina-giris